

aliquis in eiusmodi pradio inuenit, ex semisse domino, ad quem fundi pertinet proprietates, acquiruntur. III. Quia Paulus IC. respondit ante omnia animaduertendum esse, ne conuentio in vna re facta, noceat in re alia, l. si vnus 27. §. pacta, quae turpem, 4. ver. ante omnia, ff. de pactis. Quare cum inter douum, & emphyteutam conuentio facta sit in pradio usufructu: sane istae conuentio domino concedenti, in thesauro inuenito nocere non debet. IV. Quia actus agentium ultra eorum intentionem, nihil operatur, l. non omnis, 19. in princip. & ibi Bart. ff. de reb. credit. & l. obligatio, 3. §. i. ff. de obligat. & actionib. Sed inter emphyteutam, & domium concedentem fundum suum in emphyteusim id agitur, vt is, qui fundum in emphyteusim accipit, eo duntaxat utatur, fruatur, dict. leg. 1. §. vltim. ibi, fundum fruendum conduxerunt, ff. si ager vectigalis, &c. Ergo ultra usum fructum emphyteuta in pradio emphyteutico nihil habet. Ideoque thesaurus, quem in pradio usufructu inuenit ex semisse domini est; ex altero semisse eu sibi vindicat emphyteuta, non quidem propter emphyteusim, sed ob solam inuentionem: quippe cum pars dimidia etiam extranei inuentoris lucro cederet. V. Hanc sententiam, post alios, defendunt Auarus Valasc. dict. tract. de iure emphyteut. quae. 15. numer. 1. versicul. sunt tamen aliqui. Gilkenius in praedictis tit. Instit. de rer. diuis. numer. 57. & in dict. §. thesauros, 39. numer. 29. Instit. eod. Garfias in tract. de expens. cap. 22. numer. 52. Domino Collega Bocer. class. 2. disput. 14. the. 51. & class. 5. disput. 3. the. 48. edit. 2. & in tractat. de regalib. capit. tertio, numero 181. Ayren. in process. historico iur. part. 1. capit. 10. obseru. 6. numero 9. cum seqq. & Henon. disput. 4. controuer. 17. Tamestij vulgo Interpretes aliter sentiant, Accurs. Angel. Arcin. Faber. Iaf. Porcius, Thomas Lianus, Schneidevvin. Mynsinger, Bebio, & ceteri in dict. §. thesauros, 39. Instit. de rer. diuis. Bartol. & Bald. ad l. vnic. C. de thesauro, 39. Instit. de rer. diuis. primog. libro 1. capit. 23. numer. 7. Henricus a Rosenthal. in tracta. feudal. capit. 5. conclusio. 93. Corasius ad l. 1. numer. 17. Cod. de iur. emphyteut. & alij, ab ijs relati.

12. Nostra autem conclusioni non reputat textus in l. possessores, 12. in fine. C. de fund. pat. imonialib. vbi emphyteutae simpliciter domini dicuntur, non quod reueradomini sint effecti, sed quod pro dominis habeantur, vt ibidem sentit Cuiacius. Tum quia illic emphyteutae improprie domini vocantur, tradente Ioanne Borcholten. in Commentar. de feud. capitulo primo numero decimo quinto. Tum quia textus ille accipiendus est non de omni emphyteuta, sed de eo, qui fundum patrimoniale, id est, fiscale, primo quidem in emphyteusim accepit, postea autem iure priuato, seu proprio eum sibi comparauit, saluo tamen ipsi fisco annuo canone. Quod vero fundi patrimoniales, ex iussu Principis, fieri alicuius possint, canone saluo, arguit etiam l. cum seruus, 39. §. vltim. ff. de legat. 1. l. qui fundos, 9. C. de omni agro deserto, l. vniuersi, 9. & l. fundos, 10. C. de fundis patrimonialib. Reliqua, quae huc conclusioni videntur contrariari, dilui in dict. §. thesauros, 39. numer. vigesimo secundo cum sequentibus. Instit. de rer. diuis. in §. adeo autem, 3. numer. 258. & seq. Instit. de locat. & conduct.

13. Addendum hoc loco, & illud est, tanquam notatu dignum: quod si in pradio emphyteutico sit viuarium, in quo ferax capi solent; emphyteuta in eodem venari possit: dummodo ferarum numerus, qui fuit eo tempore, quod emphyteutis fuit concessa, per singula genera conseruetur. Quod in usufructuatio diserte respondit Tryphoninus in l. usufructuarium, 62. §. i. ff. de usufruct. & in eo, qui emit cum pacto redimendi, probauit Cagnolus in l. 2. Cod. de pact. inter empt. & vendit. quae. vltim. hincque referens Tiraquellus. in tract. de retract. conuent. §. tertio, gloss. 1. numero vigesimo tertio in fine.

14. Si item in fundo emphyteutico sit lacus, stagnum, vel piscina, in quibus pisces, vt ibi multiplicentur, & crescant, habeantur: redditus piscationum ad emphyteutam pertinere, non dubium est, argum. litem si fundi, 9. §. aucupiorum, 5. vers. ergo, & piscationum, ff. de usufruct. & l. quid tamen, 10. §. sed & si stagni, 3. ff. quibus mod. usufruct. uel usus amittitur.

15. Eiusque ratio est perspicua: quia piscines, qui in stagno sunt,

vr ibidem multiplicentur, & crescant, ad instar fructuum pendentium pars fundi dicuntur: idoque usufructuaris, emphyteuta, vasallus, & similes, piscando ijs frui possunt: ita tamen vt piscium numerus subinde per substitutionem conseruetur. Tamestij pisces, custodia duntaxat cauisa in stagno vel piscina repositi, pars fundi esse non dicuntur, sed quid ab ipso fundo, fructibusque fundi separatim, ac diuersum, l. limes, & labra, 15. in fine, ff. de actionib. empt. ibique Bartol. Gorho. 16. fructus. Si quidem per surrogationem corporum, fructus stagni perpetui efficiuntur, l. cum debere, 33. ff. de seruic. i. b. praed. vrbano. Et licet spacio temporis singula corpora mutentur; mediante tamen surrogatione, semper eadem res dicitur, l. proponatur, 76. ff. de iudic. l. sicut, 7. §. in decurionibus ff. quod cuiuscunque vniuersi. nomine, &c. dict. l. quid tamen, 10. §. in nauis, 7. ff. quibus mod. usufruct. uel vsummitt. l. seruicutes, 20. §. si sublatum, 2. ff. de seruic. i. b. praed. vrbano. l. si grege, 22. & l. si ita legatum, 65. §. vltim. ff. de legat. 1. eaque de re videantur Guido Papae decif. 91. numero quarto Chaffan. ad consuetud. Burgund. tit. 4. §. 2. gloss. pen. colum. fin. Capoll. de seruic. praed. rusticor. capit. 42. num. 6. Hartman. Pistoris lib. 1. quae. iur. q. 24. num. 65. & seq. Schrader. in tract. feud. part. 3. cap. 4. num. 7. & 2. part. nonae part. princip. sect. 4. num. 10. & Dn. Bocer. d. class. 2. disp. 14. th. 53. & d. tract. de regalibus, capit. 3. numer. 150.

17. Similiter si inter alia bona emphyteutica sit sylua caedua, id est, quae succisa rursus ex stirpibus, vel radicibus nascitur, l. sylua caedua, 30. in princ. ff. de verb. significat. emphyteuta: ex ea arbores, & ligna excidere licet: si modo frugiferis, & grandibus arboribus parcat, cedendoque consuetum usum non excedat, l. ex sylua, 10. & l. seq. l. si cuius, 13. §. fructuaris, ibi, & non debet neque arbores frugiferas excidere, &c. & l. si absente, 48. ff. de usufruct. l. fructus, 7. §. si fundum, 12. ff. solut. matrim. 18. mon. Vtrum tunc uero emphyteuta eiusmodi syluam cadere queat, quae non breui, sed longo temporis intervallo succisa renascitur, non omnium eadem sententia est. Id euidem negare uideat Arius Pines ad l. 1. part. 2. C. de bon. matern. num. 59. circa finem, post Paulum a monte Pico, Arnulphum Ruzem, & Sigismundum Lotredum, ab eo relatos, vt hanc rationem: quod pululare tunc renasci dici non debet, quod annorum multitudinem exigit, argumentum antepenultim. ff. famul. ercisc. Verum contrarium magis probatur Ioanni Garfias in tractat. de expens. & meliorat. capit. 11. numero trigesimo quinto, Alexandro consilio 118. numero 3. & 7. libro quinto, Parisilio consilio 111. numero trigesimo secundo, libro primo, Curtio Seniori cons. 70. numer. 8. & Domino Collega Bocer. class. 2. disp. 14. th. 54. ad litte. C. edit. 2. Tum quia d. l. sylua, 30. ff. de verb. significat. sylua m. caedua esse definit. quae succisa renascitur, nulla distinctione facta, breui, an longo temporis intervallo renascatur. Emphyteutam autem generaliter ex quauis sylua caedua arbores succidere posse, efflorescit ex d. l. §. si vni, 13. ff. solut. matrim. expresse dicit. lapidem quoque in fructu fundi esse, si casus renascatur, quales in Gaillia, & Asia lapides esse feruntur. Atqui si tales intuentur lapides qui casu renascuntur, proculdubio tardissime succrescunt. Quare cum lapides, quantumuis longo temporis intervallo renascuntur, in fructu sint: idem sane de arboribus casis, quamuis longissimo tempore renascentibus, statuendum est. Ex quo clare satis euincitur; emphyteutam, ad quem fructus rei emphyteuticae omnes spectant, eiusmodi arbores succidere posse.

22. Neque refragatur dict. l. antepenultim. ff. famul. erciscund. quia Vlpianus in ea de difficultate maxima, quae impossibilitati comparatur, diserte loquitur, argum. leg. nepos Procul. 103. ff. de verb. significat. At nostra in specie non est tanta renascenti difficultas in arboribus, vt propterea ita impossibilis iudicari debeat. Adde, quod terminus ille, ad renascentium constitutus, plane naturalis est: ac propterea ob hoc temporis intervallo ab ipsa natura praefinitum dicendum non est, renascenti facultatem in arboribus difficilem, ne dum ferre impossibilem esse. Recte ergo concluditur, syluam caedua ab emphyteuta succidi posse, etiam si longo temporis intervallo arbores succisae renascantur. Harprec.

Dissim.

b Distingendum. Tu b dum inter incrementum latens, vel incrementum apparenti, vt in simili dixi de incremento eueniente in re feudali, in d. §. feudum, q. 88. vers. Item quero.

2 Sed nunquid propter augmentum contingens in re emphyteutica, augebitur etiam pensio, seu canon soluedus ab emphyteuta? Resp. quod non, sed omne augmentum, quo d. pertinet ad emphyteutam, cedat illi sine onere pensionis. Ita communiter tenetur, vt dicit Ioan. Andr. in addit. ad Specul. in §. nunc aliqua, supra saepius allegato, ad 136. quae. 8.

quinto facit, de constit. & dixi etiam in collect. mea, commun. opin. in verb. augmentum, numero 4. Giab.

QVAESTIO XLII.

SVMARIA Ex Claro.

- 1 Emphyteusis finitur finita generatione emphyteutae.
  - 2 Et quid si concessa sit simpliciter, nulla facta mentione filiorum, neque haeredum.
- Ex Additionibus.
- 1 An emphyteusis ob dolum, vel culpam amittatur, remissive.

- 2 An emphyteuta ob culpam leuissimam suo iure cadat.
- 3 Sententia Nouell. 120. cap. 8. & auct. qui rem, Cod. de SS. Eccles.
- 4 Omnis dispositio, secundum subiectam materiam, & naturam illius rei, de qua agitur, accipienda.
- 5 Concessam ad tempus, post illud tempus censetur prohibita.
- 6 Generatione finita, etiam finitur emphyteusis ad uiam data.
- 7 Emphyteusis simpliciter concessa, ad omnem generationem, omnesque haeredes transfit.
- 8 Pater inter liberos aequalitatem seruare praesumitur.

ADDITIONES.

Propter culpam emphyteutae. Quod tunc emphyteuta ob dolum, vel culpam latam, & leuem in re emphyteutica admissam, emphyteusi priuetur, ostensum est supra ad quae. 26. numero 1. & 2. Sed vtrum

emphyteuta, ob culpam etiam leuissimam, priuationis penam subire debeat, dubitari potest? Nos (nihil obstante contraria opinione Cagnoli, & Decij in auct. qui rem, Cod. de SS. Eccles.) illud negantibus haud sine causa suffragamur: quoniam emphyteuta ex natura contractus emphyteutici, propter latam, & leuem duntaxat, non autem leuissimam culpam tenetur, l. si, vt certo, 5. §. nunc dicendum, ff. commodat. l. contractus, 23. ff. de re iur. iure, ibique Anton. Deltio, capit. vndecimo, Bald. in d. auct. qui rem numer. 2. C. de SS. Eccles. & Iason in l. 2. num. 98. C. de iur. emphyteut. Neque tunc obstat, quod textus in Nouell. 120. cap. 8. & d. auct. qui rem, C. de SS. Eccles. generaliter, & indistincte statuunt, emphyteutam deteriorantem rem emphyteuticam ius suum amittere: adeoque omnem culpam, etiam leuissimam, pene priuationis obnoxiam esse. l. de pretio, 8. ff. de Public. in rem act. l. 1. §. generaliter, ff. de legat. praestand. Nam notissima iuris regula est, omnem dispositionem accipiendam esse secundum subiectam materiam, & naturam illius rei, de qua agitur, argum. l. ex conducto, 15. §. si vno, 4. vers. sed & si verbo, ff. locati l. sed si possessor, 11. §. item si iurauero, ff. de iureiur. l. damni infecti, 43. in princ. vers. & quod in stipulatione. ibique Angel. ff. de damn. infect. l. fin. C. de non num. pec. Nicol. Euerhard. in locis legalib. locat. subiecta materia, num. 1. Quare cum in dict. auct. qui rem, C. de SS. Eccles. & d. Nouell. 120. cap. 8. de emphyteuta, ob deteriorationem iure suo priuando, agatur: is autem de lata (altem, leuique culpa, non vero de leuissima teneatur, dict. l. si, vt certo, 5. §. nunc videndum, ff. commodat. dict. l. contractus, 23. ff. de regul. iur. subiecta materia suadet, decisionem dictae Nouell. 120. cap. 8. & d. auct. qui rem. in de desumpta delata; leuique, non autem leuissima culpa intelligendam esse.

QVAEST. XLII.

Varo, quado finitur emphyteusis? Resp. emphyteusis finitur tribus modis finitur Primo, propter culpam emphyteutae, quia male versatus est in re emphyteutica, vel irrequisito domino alinavit, vel cessauit per tempus a lege in canonis solutione praesinitum. Nam his omnibus casibus emphyteuta cadit a iure suo, & parte dominium consolidatur cum directo, & sic finitur emphyteusis, vt suis locis sup. declarauimus.

b Finitur emphyteusis cursu temporis. Indubitatum est, emphyteusim ad certum, & praefinitum tempus concessam, eo elapso, ad dominum concedentem reuerti. Si quidem concessum ad tempus, post illud tempus censetur prohibita argum. l. statim liberu, 11. §. 1. ff. de lega. 2. l. pater filium, 38. §. fundum, 3. ff. de legat. 1. l. 1. in fin. iuncta. l. vlti. ff. si ager vectigal. Et post Clarum hic nostrum, tradunt Valentij. Forster. lib. 3. de successio. cap. vi. gesimo, numero tertio, & quarto. Corbulus in tractat. de iure emphyteut. capit. vndecimo. alijque ab eo recentius. Idem est, et si uouinatim conuenerit, vt ad certum tempus vectigali, siue canone non soluto, emphyteutic fundus ad dominum rediret: & lege commissa, dominus sua lege utatur, & fundum vindicet, l. lex vectigali, 31. ff. de pignorib. & hypoth. Quibus casibus hoc quoque eueniet, vt si emphyteuta prius fundum dederit pignori, tum etiam ius pignoris euane-

scat, d. l. ex vectigali, 31. ff. eod. Donell. lib. 9. Comment. de iur. citi. cap. 15. pag. 454. num. 40. Harprec.

c Exincta generatione ipsius emphyteutae. Quod tunc emphyteusis ad certam generationem data finitur exincta ipsa generatione, post Clarum nostrum, annotant Ioan. Borcholt. in Commentar. de feud. cap. 3. numer. 16. & Domino Collega Bocer. class. 2. disputat. 14. the. 74. lit. A. edit. 2. Quamuis tamen alias emphyteusis simpliciter, & pure concessa, ad omnem generationem, omnesque haeredes, non modo masculos, sed & feminas transeat, arg. Nouell. 7. cap. 3. in princip. ibi, masculis, aut feminis, &c. Quo facit illud vulgatum iuris theorema: quod tunc pater inter liberos aequalitatem seruare, & in dubio tam filiabus, quam filijs acquirere velle praesumatur, argum. l. quaesitum, 12. §. idem respondit, 43. vers. sed & ipse Papinianus, ff. de fun. instruct. & instrum. legat. l. illud, 20. §. ad haec, C. de collationibus. Borcholt. d. cap. 3. num. 14. Dn. Obrecht. disput. 36. th. 87. & seqq. Hucque referri poterunt, quae tradita sunt supra ad quae. 32. Harprec.

Extincta generatione. Mouetur pulcherrima dubitatio, quid si inuestitus vsque ad mortem ius suum emphyteuticum vendit, an emptore petente renouari vsque in tertiam generationem.

generationem, iuxta cō-
suetudinem Ecclesie, que
erat solita facere similes
renouationes in tertiam
generationem, vel vique
ad finem tertie genera-
tionis, vt hic dicitur, an
Ecclesia possit denegare?
vide per Benintend. de-
cif. 87. Giach.

Extincta generatione
Notandum tamen, quod
eo casu descendentes pe-
tendo illius confirmatio-
nem facile impetrare so-
lent, & si non impetrant,
posunt de iure Canonico
appellare ad superiorem,

cessa in tertiam, vel quartam
generationem: & tunc finita
illa tertia, vel quarta gene-
ratione, finitur emphyteusis, &
in hoc etiam non est dubitan-
dum. Aliquando est conce-
ssa pro se, & heredibus: &
hoc casu si est concessa à pri-
uato, est absolute heredita-
ria: & ideo non finitur cum
generatione ipsius emphyteu-
te, sed transit etiam ad extra-
neos heredes, iuxta ea, que di-
xi supra, quest. 28. Si vero est
concessa ab Ecclesia, non tran-
sit ad extraneos heredes, ut

ibidem dixi, & ideo finitur
simul cum generatione reci-
piētis.

Sed quid si concessa sit sim-
pliciter nulla nec fiborum, nec
heredum facta mentione, pu-
ta concedo Titio hanc domum
in emphyteusim, nunquid fini-
ta generatione Titij, erit finita emphyteusis? Resp. Aut
est concessa à privato, & non finitur: talis enim emphyteusis
est de sui natura transitoria etiam ad extraneos heredes, vt
dixi in d. q. 28. in pr. Aut est concessa ab Ecclesia, & tunc
finitur finita generatione ipsius recipiētis. Et hanc dicit esse
communem opin. & consuetudine communiter approbatam
Corn. cons. 76. in littera H. lib. 2. de quo pariter dixi in d.
q. 28. supra sepius allegata.

vt cogat quod confirmatio
fiat, tex. est in l. 1. §. per
mittitur, & ibi Bart. &
alij ff. de aq. quot. & est.
De hac materia vide am-
ple Ant. Gabr. lib. 3. com-
mun. opin. tit. 1. conclus.
7. Govean.

ita generatione, ad dominum reuertitur. Ergo domino inte-
gum est, eam pro se retinere, vel, cui maluerit, concedere:
cum ¶ sua quisque rei moderator sit, & arbiter, l. in reman-
data, 21. C. mandati, &
nemini iniuriam faciat,
qui iure suo vtitur, l. in-
iuriarum, 13. §. 1. ff. de iu-
r. l. nullus, §. 5. ff. de reg.
iur.

QVÆSTIO XLIII.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

- 1 Finita emphyteusis an possit emphyteuta, vel eius heredes, petere a domino directi, vt illum renouet in eorum persona.
  - 2 Et quid si sint transuersales ipsius emphyteute.
  - 3 Et quid in emphyteusi Ecclesiastica.
- Ex Additionibus.
- 1 Vtrum dominus emphyteusim, ad certam generationem data,

ea finita, proximis emphyteuta cognatis deferre, & renouare teneatur.

- 2 Sententie Nouell. 7. cap. 3. §. neque illud, 3.
- 3 Nemo cogi potest, vt certo aliquid eger, vel vendat.
- 4 Sua quisque rei moderator, & arbiter.
- 5 Explanatur l. 1. §. permittitur, 41. cum seqq. ff. de aqua quod. & est.
- 6 Enodatur l. 1. ff. de priuileg. credit. & l. Imperator, 60. ff. de pactis.
- 7 Consideratur l. iubemus, 3. §. & filios 5. C. de advocat. diuers. iudicium.
- 8 Discutitur l. congruit, 4. C. de locat. pr. adior. ciuiliu. & c.

ADDITIONES.

QVÆST. XLIII.

Nunquid si finita est
emphyteusis sine cul-
pa ipsius emphyteute,
& c. Difficilis questio est;
numi prelati, siue quibus
dominus etiam priuatus,
emphyteusim ad certam
generationem datam, ea
finita, proximis emphy-
teuta cognatis deferre, &
renouare teneatur: an po-
tius, cuiusque velit, ea
concedere possit? Et qui-
dem dominum teneri pro-
ximiores emphyteuta cō-
sanguineos extranei pre-
ferre, illisque emphyteu-
sin restituere, docent, post
Clarum hic nostrum, &
ab eo cumulate adductos,
Mynsingerus cent. 5. ob-
feru. 116. & cent. 6. obser-
79. Fichard. in addit. ad
Villalob. litter. V. numer.
8. versicul. vafallo mot-
tuo. Horat. Mandos. in
addit. ad Roman. consil.
22. & alij, quos com-
morat. Antonius Gabrie-
lius libro tertio, com-
mun. conclusion. tit. de
iure emphyteut. conclus.
prima nec non Alexan-
der Trentacinquus va-
riar. resolut. libro 3. reso-

Sed hic oc-
currit alia
questio, nū-
quid si fi-
nita a est
emphyteu-
sis sine cul-
pa ipsius emphyteute, puta
cursu temporis, vel finita ge-
neratione, possit ipsemet em-
phyteuta, si viuat, vel eius
filij, petere a domino directi,
vt emphyteusim in eoru per-
sona confirmet, seu renouet?
Respond. quod sic: & si non
fiat renouatio fir eis iniuria,
& ideo possunt appellare ad
superiorem, vt cogat, quod ta-
lis renouatio fiat. Ita dixit
Bartol. qui ad hoc propositum
quotidie solet allegari, in l. 1.
§. permittitur ff. de aqua quo-
tid. & est. & est communis
opin. vt ait Rom. cons. 2. nu. 5.
& 22. & alij, quos com-
morat. Antonius Gabrie-
lius libro tertio, com-
mun. conclusion. tit. de
iure emphyteut. conclus.
prima nec non Alexan-
der Trentacinquus va-
riar. resolut. libro 3. reso-

tus cons. 79. nu. 2. lib. 1. Barb.
in c. 1. col. 6. de locato, & in
c. ex rescripto. col. 4. vers. V-
trum autem. eod. tit. de locato.
quem refert Boer. decis. 107.
in fin. Curt. sen. cons. 47. num.
7. & seq. vbi subdit, quod ita
in pract. obseruatur, quem re-
fert Ripa de Peste, in c. 1. de
remed. preseruatur. post nu. 260.
Dec. cons. 131. nu. 2. quem re-
fert Mars. sing. 419. licet in re.
& Ruin. cons. 12. nu. 18. lib. 1.
& Apostil. ad Rymin. cons.
100. sub num. 12. Cur. iun. de
feud. in prima secunda & princi-
pali q. 2. Gozad. cōf. 86. post
nu. 4. vers. Non obstat quod
illa. Ripa in l. cum bona num.
6. ff. de priuileg. credit. Apo-
stil. ad Alex. in d. cōf. 80. sub
num. 11. lib. 1. Tiraquel. de re-
tract. municip. in presat. num.
41. & seq. Gratus cons. 69. lib.
1. & cons. 110. num. 31. eod.
volum. Apostil. ad. Abb. in c.
bone el 2. sub num. 28. de po-
stul. prelat. Faciunt quæ dixi
infra, hoc eod. lib. §. feudum,
quæst. 87.

lut. §. de iur. emphyteut.
numero primo, & seq.
Sed contrariam tuerent
sententiam Franciscus
Sarmientus lib. 3. selectar.
interpretat. cap. 7. numer.
2. And. Gail. lib. 2. obser-
uat. 148. numer. 2. Fach-
neus libro 1. controuers.
iur. cap. 100. Hackelman.
disput. iust. 11. th. 16. lit.
B. alijque ab illis citati.
2 Mouentur tamen hi In-
terpretes primo Nouell.
7. cap. 3. §. neque illud, 3.
vbi dicitur, pactum non
valere, quo cautetur; vt
Ecclesia teneatur, finita
generatione, proximioribus
consanguineis renouare
emphyteusim. Si enim Ec-
clesia id facere teneretur,
nulla esset ratio, cur pa-
ctum non valeret, argu-
ment. l. non impossibile,
50. ff. de pactis. Deinde
explorari iuris est, quod
nemo ¶ compelli possit, vt
certo alicui, & non alteri
locet, vel vendat, l. inui-
tos, 11. Cod. de locato, l.
inuitum, 11. & l. dudum,
14. C. de contrah. empr.
Præterea res in emphyteu-
sin concessa vique ad certam
generationem, extinguitur
illa

ista generatione, ad dominum reuertitur. Ergo domino inte-
gum est, eam pro se retinere, vel, cui maluerit, concedere:
cum ¶ sua quisque rei moderator sit, & arbiter, l. in reman-
data, 21. C. mandati, &
nemini iniuriam faciat,
qui iure suo vtitur, l. in-
iuriarum, 13. §. 1. ff. de iu-
r. l. nullus, §. 5. ff. de reg.
iur.

2 loco præalleg. sed quid in trās-
uersalibus, nunquid, & ipsi po-
terūt petere, vt in eorum per-
sona emphyteusis ipsa confir-
metur? Resp. in hoc certene-
gari non potest, quin magna sit
varietas inter Scribentes, &
quidem Dec. in d. cons. 131. col.
fin. vers. & quamuis Bart. di-
cit, & quod habet locum etiam
in alijs proximioribus, etiam
quod non sint descendentes, &
quod ista est communis opinio.
Contrariam tamen sententiam,
vt feruorem, tenuit Socin. iun.
cons. 9. num. 20. lib. 3. dicens,
quod DD. magis communiter
loqui videntur in descendenti-
bus, non autē in trāsuersalibus,
Mibi magis placet opin. Decij,
quod scilicet procedat etiam in
agnatis proximioribus, & ita
expresse loquuntur multi ex
DD. præallegatis. Bene verum
est, quod intelligo de agnatis
tantum, autem de cognatis. Et
hæc proculdubio videtur esse
communis declaratio, vt dicit
Socin. iun. d. cons. 9. num. 23. in
fin.

3 Sed quero, nunquid hæc con-
clusio locum habeat, non modo
in emphyteusi concessa à pri-
uato, sed etiam in ea, quæ est
concessa ab Ecclesia? Respond.
quod sit. Et ita hæc esse com-
munē opinionem attestatur Go-
zad. in d. cons. 86. nu. 24. Dec.
in d. cons. 131. col. 2. quem re-
fert Socin. iun. in d. cons. 9. nu.
12. in fin. licet dicat, quod ipse
non audeat hoc firmare, sed
certe cum opin. Bartol. & com-
munis fundata sit in equitate,
illa multo magis ab Ecclesia
quam ab alijs est obseruanda.
Et licet Gratus in d. cons. 110.
num. 63. in fin. lib. 1. dicat con-
trariam sententiam, quod sci-
licet non habeat locum in Ec-
clesia, videri communiorē ¶
fallitur tamen proculdubio, vt
potest facile cognosci ex dinu-
tatione auctorum, qui in stu-
m præfenti questione
7 Nihil ¶ item obstat l. iu-
bemus, 3. §. & filios ad-
uocatorum, §. C. de ad-
uocatis diuersor. iudicium. vbi dicitur, quod si officium aduo-
catorum, per eorum mortem fuerit finitum, ipsorum liberi,
ita generatione, ad dominum reuertitur. Ergo domino inte-
gum est, eam pro se retinere, vel, cui maluerit, concedere:
cum ¶ sua quisque rei moderator sit, & arbiter, l. in reman-
data, 21. C. mandati, &
nemini iniuriam faciat,
qui iure suo vtitur, l. in-
iuriarum, 13. §. 1. ff. de iu-
r. l. nullus, §. 5. ff. de reg.
iur.

& propinqui ad idem officium accedere cupientes, extraneis
sint anteponendi. Etenim loquitur de officijs publicis, in quib.
distribuendis vtique præ ceteris habenda est ratio filiorum,
quorum parentes in eo-
dem genere officij de Re
publ. optime sunt meriti:
quia filij sperantur simi-
les futuri suis parenti-
bus, si deprehendantur
ad illud officium idonei.
At in propoſita questio-
ne disputatur de iure pri-
uato, quod cuiusvis do-
mini arbitrio ac potesta-
ti subiectum est, d. l. in re
mandata, 21. C. mandati.
8 Nihil ¶ denique obest l.
congruit, 4. C. de locat.
pr. adior. ciuil. vel fiscal.
& c. vbi veteres cōducto-
res præferuntur nouis cō-
ductoribus, si modo aug-
mētum prætij, ab altero
nouo conductore obla-
tum, ipsi præſtare parati
sint. Quandoquidem il-
lic primi conductores, nõ
vero consanguinei eorū,
extraneis siue nouis cō-
ductoribus præferuntur:
& sic beneficiū illud spe-
ciali fauore personæ ve-
teris alicuius conducto-
ris indultum, ad eius cō-
sanguineos potrigi non
debet, l. in omnibus cau-
sis, 68. ff. de regul. iur.
Deinde iste textus non
de omnibus, sed publica-
rum seu fiscalium duntaxat
reum conducto-
ribus loquitur: à quibus
ad aliarum rerum cō-
ductores argumētari nõ
licet: quoniam illis hoc
ius, vt præferantur ex-
traneis conductoribus,
singulari concessum est
ratione, quæ in priuatis
conductoribus, locum
non habet. Ratio autem
huius concessionis hæc
est: quia conductores re-
rum fiscalium, deficientibus
alijs conductoribus
post finitam conductio-
nem, de nouo conduce-
re compelluntur, si lucrū
aliquod ex priori condu-
ctione fecerint, l. cotem,
11. §. vltim. ff. de publica-
nis, & vectigalib. Quo-
circa æquissimum vltimū
est: pro hoc, quod iusti-
nere coguntur, onere, &
incommodo, ipis alio-
modo succurri, quod nõ
mirum finita conductio-
ne alijs conducere volen-
tibus præponantur, argu-
ment. l. secundum naturam,
1. ff. de reg. iur. Reliqua, quæ decisioni nostræ obijci solent,
vt pote leuiora, ex hæcenus dictis facile dilui poterunt. Harpr.